

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Strasbourg, 11. märts 2014
(OR. en)

2011/0415 (COD)
LEX 1461

PE-CONS 130/1/13
REV 1

RELEX 1137
FIN 925
DEVGEM 325
ACP 200
CADREFIN 362
COHOM 277
COEST 394
COLAC 30
COMEM 279
ASIE 56
COASI 179
WTO 332
CODEC 2878

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MILLES SÄTESTATAKSE LIIDU
VÄLISTEGEVUSE RAHASTAMISVAHENDITE RAKENDAMISE ÜHISED EESKIRJAD JA
MENETLUSED**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) nr .../2014,**

11. märts 2014,

**milles sätestatakse liidu välistegevuse rahastamisvahendite
rakendamise ühised eeskirjad ja menetlused**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 209 lõiget 1 ja artikli 212 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C 391, 18.12.2012, lk 110.

² Euroopa Parlamendi 11. detsembri 2013. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liit peaks vastu võtma tervikliku kogumi välistegevuse rahastamisvahendeid, mis hõlmavad mitmesuguseid välistegevusega seotud poliitikavaldkondi ning mille rakendamine nõuab konkreetseid ühiseid eeskirju ja menetlusi. Kõnealused välistegevuse rahastamisvahendid aastateks 2014 kuni 2020 on: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr .../...^{1*} loodud arengukoostöö rahastamisvahend, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr .../...^{2**} loodud Euroopa rahastamisvahend demokraatia ja inimõiguste jaoks („EIDHR”), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr .../...^{3***} loodud Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend,

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../2013, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend ajavahemikuks 2014–2020 (ELT L ...).

* Väljaannete talitus: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 127/13 (2011/0406 (COD)) sisalduva määruse number ning joonealusesse märkusesse selle kuupäev ja ELT avaldamisviide.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../..., millega luuakse rahastamisvahend demokraatia ja inimõiguste jaoks kogu maailmas (ELT L ...).

** Väljaannete talitus: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 129/13 (2011/0412 (COD)) sisalduva määruse number ning joonealusesse märkusesse selle kuupäev ja ELT avaldamisviide.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../..., millega luuakse Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend (ELT L ...).

*** Väljaannete talitus: : palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 126/13 (2011/0405 (COD)) sisalduva määruse number ning joonealusesse märkusesse selle kuupäev ja ELT avaldamisviide.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr .../...^{1****} loodud stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr .../...^{2*****} loodud ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA II) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr .../...^{3*****} loodud partnerluse rahastamisvahend koostöök kolmandate riikidega (edaspidi „rahastamisvahendid”).

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../..., millega luuakse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend (ELT L ...).

**** Väljaannete talitus: : palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 110/13 (2011/0413 (COD)) sisalduva määruse number ning joonealusesse märkusesse selle kuupäev ja ELT avaldamisviide.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../..., millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA II) (ELT L ...).

***** Väljaannete talitus: : palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)) sisalduva määruse number ning joonealusesse märkusesse selle kuupäev ja ELT avaldamisviide.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) nr .../..., millega luuakse partnerluse rahastamisvahend koostöök kolmandate riikidega (ELT).

***** Väljaannete talitus: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 128/13 (2011/0411 (COD)) sisalduva määruse number ning joonealusesse märkusesse selle kuupäev ja ELT avaldamisviide.

- (2) Ühised eeskirjad ja menetlused peaksid olema kooskõlas liidu üldeelarve suhtes kohaldatavate finantseeskirjadega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) nr 966/2012,¹ sealhulgas komisjoni² vastu võetud asjaomaste eeskirjadega nimetatud määruse rakendamiseks.
- (3) Rahastamisvahendite puhul on tavaliselt sätestatud, et nende alusel rahastatavad meetmed peaksid olema hõlmatud mitmeaastase suunava programmitööga, millega nähakse ette raamistik rahastamisotsuste vastuvõtmiseks kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 182/2011³ sätestatud menetlustega.
- (4) Rahastamisotsused tuleks teha iga-aastaste või mitmeaastaste tegevusprogrammide ja üksikmeetmetena, kui järgitakse mitmeaastase suunava programmitööga ettenähtud kavandamist; erimeetmetena, kui seda nõuavad ettenägematud ja nõuetekohaselt põhjendatud vajadused või asjaolud; ning toetusmeetmetena. Toetusmeetmeid võib vastu võtta kas iga-aastase või mitmeaastase tegevusprogrammi osana või väljaspool suunava programmitöö dokumentide reguleerimisala.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk1).

² Komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) kohaldamise eeskirju (ELT L 362, 31.12.2012, lk1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (5) Rahastamisotsused peaksid lisa sisaldama iga meetme kirjeldust, milles on täpsustatud selle eesmärgid, peamised tegevused, oodatavad tulemused, rakendusmeetodid, eelarve ja kavandatud ajakava, mis tahes seonduvad toetusmeetmed ja järelevalve kord, ning need tuleks heaks kiita kooskõlas määruses (EL) nr 182/2011 sätestatud menetlustega.
- (6) Võttes arvesse, et asjaomased rakendusaktid on seotud poliitika kavandamise ja rahaliste vahendite kasutamisega ning neil on mõju eelarvele, tuleks nende vastuvõtmisel kasutada kontrollimenetlust, välja arvatud üksikmeetmete ja erimeetmete puhul, mis jäävad allapoole eelnevalt kindlaks määratud künniseid. Komisjon peaks aga vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid, kui see on tungiva kiireloomulisuse tõttu nõuetekohaselt põhjendatud seoses vajadusega liidu kiire reageerimise järele. Sellest tuleks nõuetekohaselt teavitada Euroopa Parlamenti kooskõlas määruse (EL) nr 182/2011 asjaomaste sätetega.
- (7) Kui rahastamisvahendite rakendamise juhtimine tehakse ülesandeks finantsvahendajale, tuleks komisjoni otsusega reguleerida eelkõige riskide jagamine, läbipaistvus, rakendamise eest vastutava vahendaja tasustamine, rahaliste vahendite kasutamine ja taaskasutamine, võimalik kasum ning aruandluskohustused ja kontrollimehhanismid, võttes arvesse määruse (EL, Euratom)nr 966/2012 asjaomaseid sätteid.

- (8) Liit peaks otsima võimalusi olemasolevate vahendite kõige tõhusamaks kasutamiseks, et saavutada välistegevuses optimaalne mõju. See tuleks saavutada liidu välistegevuse rahastamisvahendite sidususe ja täiendavuse abil ning nende rahastamisvahendite ja liidu muude poliitikameetmete vahel koostoime loomise kaudu. Lisaks peaks see hõlmama nende rahastamisvahendite raames välja töötatud programmide vastastikust tugevdamist ja asjakohasel juhul selliste rahastamisvahendite kasutamist, mille toimel mõju suureneb.
- (9) Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 21 kohaselt peab liidu tegevus rahvusvahelisel tasandil juhinduma samadest põhimõtetest, mille alusel liit ise on loodud, arenenud ja laienenud ning mida ta püüab maailmas edendada, nimelt demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ja jagamatus, inimväärikuse austamine, võrdsus ja solidaarsus ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtete austamine.
- (10) Kooskõlas kohustustega, mis liit võttis 3. ja 4. kõrgetasemelisel abi tõhususe foorumil (2008 Accras ja 2011 Pusanis), ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee („OECD arenguabi komitee”) soovitusel vähim arenenud riikidele ja suure võlakoormusega vaestele riikidele antava ametliku arenguabi lahtisidumise kohta peaks komisjon võimalikult suurel määral kaotama lisatingimused liidu abi andmisel, sealhulgas uuenduslike rahastamismehhanismide kasutamisel, ja edendama partnerriikide üksuste osalemist hangetel.

- (11) Et tagada liidu abi nähtavus nii abisaajariikide kodanike kui ka liidu kodanike jaoks, tuleks vajaduse korral teha sobivate vahendite abil sihipärast teavitustööd.
- (12) Rahastamisvahendite raames toimuv liidu välistegevus peaks aitama kaasa (väljundeid, tagajärgi ja mõju hõlmavate) selgete tulemuste saavutamisele liidu välistegevusega seotud rahalist abi saavates riikides. Kui see on võimalik ja asjakohane, tuleks liidu välistegevuse tulemusi ja lõikes 1 osutatud konkreetse rahastamisvahendi tõhusust jälgida ja hinnata eelnevalt kindlaks määratud selgete, läbipaistvate ning vajaduse korral riigipõhiste ja mõõdetavate näitajate alusel, mida on kohandatud vastavalt asjaomase rahastamisvahendi eripärale ja eesmärkidele.
- (13) Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmete kaudu, mis hõlmavad rikkumiste ärahoidmist, avastamist ja uurimist, samuti kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ning vajaduse korral karistusi. Kõnealused meetmed tuleks ellu viia kooskõlas rahvusvaheliste organisatsioonide ja kolmandate riikidega sõlmitud kokkulepetega.
- (14) Tuleks kehtestada sätted, milles käsitletakse rahastamismeetodeid, liidu finantshuvide kaitset, kodakondsust ja päritolureegleid, meetmete hindamist, aruandlust ja läbivaatamist ning rahastamisvahendite hindamist.

- (15) Ilma et see piiraks kooskõlas ELi lepingu artikliga 11 kõigil tasanditel kodanikuühiskonna organisatsioonidega loodud koostöömehhanismide toimimist, on abisaajariikide sidusrühmadel, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidel ja kohalikel omavalitsustel, liidu välispoliitikaga seoses oluline roll. Rakendamise protsessi ajal, eelkõige käesoleva määruse alusel võetud meetmete ettevalmistamise, elluviimise, järelevalve ja hindamise puhul on oluline nendega nõuetekohaselt konsulteerida, et tagada nende sisukas roll selles protsessis, ja võtta nõuetekohaselt arvesse nende eripära.
- (16) Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 208, artikli 209 lõikega 3 ja artikliga 212 ning vastavalt Euroopa Investeeringispanga (EIP) põhikirjas ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 1080/2011¹ sätestatud tingimustele toetab EIP selliste meetmete rakendamist, mis on vajalikud liidu arengu- ja muu välispoliitika eesmärkide saavutamiseks, ning ta tegutseb liidu välisabi rahastamisvahendeid täiendaval viisil. Tuleks haarata kinni võimalustest kombineerida EIP poolne rahastamine liidu eelarveliste vahenditega. EIPga konsulteeritakse vajaduse korral liidu programmitöö käigus.
- (17) Rahvusvahelised organisatsioonid ja arenguasutused teevad rutiinselt koostööd mittetulundusühenduste kui rakenduspartneritega ning nad võivad nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel kasutada nimetatud ühendusi eelarve rakendamiseks. Erandina määruse (EL, Euratom)nr 966/2012 artikli 58 lõike 1 punktist c peaks käesolev määrus sisaldama sätteid, mis võimaldavad teha selliste ülesannete täitmise ülesandeks mittetulundusühendustele komisjoni suhtes kohaldatavate tingimustega samaväärsetel tingimustel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta otsus nr 1080/2011/EL, millega antakse Euroopa Investeeringispangale ELi tagatis liiduväliste projektidele antavatest laenudest ja laenu tagatistest tekkida võiva kahjumi puhuks ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 633/2009/EÜ (ELT L 280, 27.10.2011, lk 1).

- (18) Partnerriikide arenguprotsesside omaluse ja välisabi jätkusuutlikkuse suurendamiseks ning kooskõlas liidu ja partnerriikide poolt rahvusvaheliselt võetud abi tõhususe alaste kohustustega peaks liit edendama võimaluse korral ja tegevuse olemust arvestades partnerriikide endi institutsioonide, süsteemide ja menetluste kasutamist.
- (19) Eelarvetoetust kasutatakse tõhusalt vaesuse vähendamise ja riikide süsteemide kasutamise toetamiseks, abi ennustatavuse suurendamiseks ning arengupoliitika ja -reformide omaluse tugevdamiseks partnerriikides, kooskõlas Euroopa arengukonsensuse ja rahvusvahelise abi tõhususe tegevuskavaga ning nagu on rõhutatud Euroopa Parlamendi 5. juuli 2011. aasta resolutsioonis ELi eelarvest arenguriikidele antava toetuse tuleviku kohta, komisjoni 13. oktoobri 2011. aasta teatises „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks” ning nõukogu 14. mai 2012. aasta järeldustes „Tulevane lähenemisviis kolmandatele riikidele antavale ELi eelarvetoetusele”. Ennustatud eelarvetoetuste väljamaksmine peaks sõltuma asjaomaste partnerriikidega kokkulepitud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest. Liit peaks toetama seda laadi liidu rahalist abi saavates riikides parlamentaarse kontrolli, auditivõimekuse, läbipaistvuse ja üldsuse teabele juurdepääsu arendamist.
- (20) Liidu meetmeid, mille eesmärk on demokraatia põhimõtete edendamine ja demokratiseerimise tugevdamine, peaks olema võimalik rakendada muu hulgas toetuse andmise kaudu selles valdkonnas tegutsevatele kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja sõltumatutele institutsioonidele, nagu näiteks Euroopa demokraatia rahastu.

- (21) Kuna käesoleva määruse eesmärgid ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (22) On asjakohane viia käesoleva määruse kohaldamisaeg vastavusse nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013¹ kohaldamisajaga. Seetõttu tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT 347, 20.12.2013, lk 884).

I JAOTIS

RAKENDAMINE

Artikkel 1

Reguleerimisese ja põhimõtted

1. Käesoleva määrusega sätestatakse eeskirjad ja tingimused liidu rahalise abi andmiseks meetmete, sealhulgas tegevusprogrammidele ja muudele meetmete, järgmiste aastateks 2014–2020 sätestatud välistegevuse rahastamisvahendite alusel: arengukoostöö rahastamisvahend, rahastamisvahend demokraatia ja inimõiguste jaoks kogu maailmas (EIDHR), Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend, ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA II) ja partnerluse rahastamisvahend koostööks kolmandate riikidega, edaspidi koos „rahastamisvahendid” ja eraldi „rahastamisvahend”.

Käesolevas määruses käsitatakse viidet „riikidele” olenevalt kontekstist viitena territooriumitele või piirkondadele.

2. Käesolev määrus ei ole kohaldatav selliste meetmete rakendamise suhtes, millega rahastatakse programmi Erasmus+ määruse (EL) nr .../...^{*}, määruse (EL) nr .../...^{**}, määruse (EL) nr .../...^{***} ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr .../...^{****} alusel. Neid meetmeid rakendatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1288/2013¹ kohaldatavas rahastamisvahendis osutatud suunava programmitöö dokumentide alusel, tagades seejuures kooskõla nende määrustega.
3. Komisjon tagab meetmete rakendamise kooskõlas kohaldatava rahastamisvahendi eesmärkidega, kaitstes tõhusalt liidu finantshuve. Rahastamisvahendite alusel antud liidu rahaline abi vastab finantsmääruses sätestatud eeskirjadele ja menetlustele, sest määrus (EL, Euratom)nr 966/2012 moodustab rahastamisvahendite rakendamise peamise finants- ja õigusraamistiku.

* Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 127/13 (2011/0406 (COD)) sisalduva määruse number.

** Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 126/13 (2011/0405 (COD)) sisalduva määruse number.

*** Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)) sisalduva määruse number.

**** Väljaannete talitus: palun lisage dokumendis PE-CONS 128/13 (2011/0411 (COD)) sisalduva määruse number.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1288/2013 millega luuakse „Erasmus+“: liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1719/2006/EÜ, nr 1720/2006/EÜ ja nr 1298/2008/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 50).

4. Komisjon kasutab käesoleva määruse kohaldamisel kõige tulemuslikumaid ja tõhusamaid rakendusmeetodeid. Kui see on meetme laadi arvesse võttes võimalik ja asjakohane, siis eelistab komisjon ka kõige lihtsamate menetluste kasutamist.
5. Lõiget 4 arvesse võttes eelistab komisjon käesoleva määruse kohaldamisel partnerriikide süsteemide kasutamist, kui see on meetme laadi arvesse võttes võimalik ja asjakohane.
6. Liit püüab partnerriikide ja -piirkondadega peetava dialoogi ja tehtava koostöö põhjal, kui see on asjakohane, edendada, arendada ja toetada demokraatiat ning õigusriigi, inimõiguste ja põhivabaduste põhimõtete austamist, millele liit on rajatud. Liit integreerib need põhimõtted rahastamisvahendite rakendamisse.

Artikkel 2

Tegevusprogrammide, üksikmeetmete ja erimeetmete vastuvõtmine

1. Komisjon võtab vastu iga-aastased tegevusprogrammid, tuginedes, kui see on kohaldatav, asjaomases rahastamisvahendis osutatud suunava programmitöö dokumentidele. Komisjon võib kooskõlas artikli 6 lõikega 3 võtta vastu ka mitmeaastased tegevusprogrammid.

Tegevusprogrammides määratakse iga meetme puhul kindlaks taotletavad eesmärgid, oodatavad tulemused ja peamised tegevused, rakendusmeetodid, eelarve ja kavandatud ajakava, mis tahes seonduvad toetusmeetmed ja järelvalve kord.

Vajaduse korral võidakse meede vastu võtta üksikmeetmena enne või pärast iga-aastaste või mitmeaastaste tegevusprogrammide vastuvõtmist.

Ettenägematute ja nõuetekohaselt põhjendatud vajaduste või asjaolude korral, juhul kui neid ei ole võimalik rahastada mõnest asjakohasemast allikast, võib komisjon vastu võtta erimeetmed, mida ei ole suunava programmitöö dokumentides ette nähtud, sealhulgas meetmed hõlbustamiseks üleminekut hädaabilt pikaajalisele arenguga seotud tegevusele või meetmetele, et inimesi paremini korduvate kriisidega toimetulemiseks ette valmistada.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 ettenähtud tegevusprogrammid ning üksikmeetmed ja erimeetmed võetakse vastu kooskõlas artikli 16 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Lõikes 2 osutatud menetluse järgimine ei ole nõutav järgmistel juhtudel:
 - a) üksikmeetmed, mille puhul liidu rahaline abi ei ületa 5 miljonit eurot;
 - b) erimeetmed, mille puhul liidu rahaline abi ei ületa 10 miljonit eurot;
 - c) tegevusprogrammide, üksikmeetmete ja erimeetmete tehniliste muudatuste puhul. Tehnilised muudatused on kohandamised, näiteks:
 - i) rakendusaja pikendamine,

- ii) eraldiste ümberjaotamine iga-aastases või mitmeaastases tegevusprogrammis sisalduvate meetmete vahel, või
- iii) iga-aastaste või mitmeaastaste tegevusprogrammide ja üksik- või erimeetmete eelarve suurendamine või vähendamine mitte rohkem kui 20 % võrra võrreldes esialgse eelarvega ning mis ei ületa 10 miljonit eurot,

tingimusel et sellised muudatused ei mõjuta märkimisväärselt asjaomase meetme eesmärke.

Käesoleva lõike alusel vastu võetud meetmetest teavitatakse artiklis 16 osutatud asjakohase komitee kaudu Euroopa Parlamenti ja liikmesriike ühe kuu jooksul alates nende vastuvõtmisest.

- 4. Tegevusprogrammide ja üksikmeetmetega seotud lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi alusel tehtava piiriülese koostöö suhtes.
- 5. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, nagu kriisiolukorra või otsese ohu puhul demokraatiale, õigusriigile, inimõigustele või põhivabadustele, võib komisjon vastu võtta üksik- või erimeetmed või kehtivate tegevusprogrammide ja meetmete muudatused kooskõlas artikli 16 lõikes 4 osutatud menetlusega.

6. Projekti tasandil viiakse läbi asjakohane keskkonnaalane sõelumine, sealhulgas seoses kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse alase mõjuga, kooskõlas kohaldatavate liidu seadusandlike aktidega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/92/EL¹ ja nõukogu direktiiviga 85/337/EMÜ², mis hõlmab asjakohasel juhul keskkonnamõju hindamist keskkonnatundlike projektide, eelkõige uute suurte infrastruktuuride puhul. Kui see on asjakohane, kasutatakse valdkondlike programmide elluviimisel keskkonnamõju strateegilist hindamist. Tagada tuleb huvitatud sidusrühmade kaasamine keskkonnamõju hindamistesse ja üldsuse juurdepääs nende tulemustele.
7. Programmide ja projektide väljatöötamisel ja elluviimisel võetakse nõuetekohaselt arvesse puudega inimeste juurdepääsetavusega seonduvaid kriteeriume.

Artikkel 3

Toetusmeetmed

1. Liidu rahalistest vahenditest võib katta rahastamisvahendite rakendamise ja nende eesmärkide saavutamise kulud, sealhulgas kulutused selliseks rakendamiseks otseselt vajaliku ettevalmistamise, järelmeetmete võtmise, järelevalve, auditi ja hindamisega seotud haldustoele, samuti liidu delegatsioonide kulud rahastamisvahendite alusel rahastatavate tegevuste haldamiseks vajalikule haldustoele.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

² Nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiiv 85/337/EMÜ teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 175, 5.7.1985, lk 40).

2. Tingimusel et punktides a, b ja c loetletud tegevused on seotud meetme kaudu rakendatud kohaldatava rahastamisvahendi üldeesmärkidega, võib liidu rahastamine hõlmata järgmist:
- a) uuringud, koosolekud, teavitamine, teadlikkuse suurendamine, koolitus, saadud kogemuste ja parimate tavade ettevalmistamine ja vahetamine, teabe avaldamine ning muud meetmete haldamiseks vajaliku haldus- ja tehnilise toega seotud kulud;
 - b) teadustegevus ja uurimused asjakohastel teemadel ning nende tulemuste levitamine;
 - c) teavitus- ja teabevahetusmeetmete, sealhulgas kommunikatsioonistrateegiate väljatöötamise ja liidu poliitilistest prioriteetidest teavitamisega seotud kulud.
3. Toetusmeetmeid võib rahastada ka väljaspool suunava programmitöö dokumentide reguleerimisala. Kui nii on ette nähtud, võtab komisjon toetusmeetmed vastu kooskõlas artikli 16 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Kontrollimenetlust ei kohaldata selliste toetusmeetmete vastuvõtmise korral, mille puhul liidu rahaline abi ei ületa 10 miljonit eurot.

Toetusmeetmetest, mille puhul liidu rahaline abi ei ületa 10 miljonit eurot, teavitatakse artiklis 16 osutatud asjakohase komitee kaudu Euroopa Parlamenti ja liikmesriike ühe kuu jooksul alates nende vastuvõtmisest.

II JAOTIS

RAHASTAMISMEETODEID KÄSITLEVAD SÄTTED

Artikkel 4

Üldised rahastamissätted

1. Liidu rahalist abi võib anda määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012 ettenähtud rahastamisliikide teel ning eelkõige:
 - a) toetustena;
 - b) teenuste, asjade või ehitustööde hankelepingutena;
 - c) üldise või sektoripõhise eelarvetoetusena;
 - d) maksetena komisjoni poolt asutatud usaldusfondidesse, kooskõlas määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikliga 187;

e) selliste finantsinstrumentidena nagu laenud, tagatised, omakapital või kvaasiomakapital, investeeringud või osalused ja riskijagamisvahendid, võimaluse korral Euroopa Investeeringupanga (kooskõlas tema otsuse nr 1080/2011/EL kohaste välisvolitusega), mitmepoolse Euroopa finantsasutuse, näiteks Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga, või kahepoolse Euroopa finantsasutuse, näiteks kahepoolse arengupanga juhtimisel, ühendades sellise toetuse võimaluse korral lisatoetustega muudest allikatest.

2. Lõike 1 punktis c osutatud liidu eelarvetoetus tugineb mõlemapoolsele vastutusele ja ühistele põhiväärtustele ning selle eesmärk on tugevdada lepingul põhinevaid partnerlusi liidu ja partnerriikide vahel, et edendada demokraatiat, inimõigusi ja õigusriiki, toetada jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu ja vaesuse kaotamist.

Esimese lõigu punktis c osutatud otsus üldise või sektoripõhise eelarvetoetuse andmise kohta peab tuginema liidu poolt heakskiidetud eelarvetoetuse poliitikale, selgele rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide kogumile ning riskide ja kasu hoolikale hindamisele.

Üks peamisi tegureid nimetatud otsuse juures on partnerriikide pühendumuse, tulemuste ja edusammude hindamine demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi seisukohalt. Üldine või sektoripõhine eelarvetoetus peab olema diferentseeritud, et paremini vastata partnerriigi poliitilisele, majanduslikule ja sotsiaalsele kontekstile, võttes arvesse ebakindlaid olukordi.

Määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 186 kohaselt üldise või sektoripõhise eelarvetoetuse andmise korral määrab komisjon selgelt kindlaks sellise abi andmise tingimused ja jälgib nende täitmist ning toetab parlamentaarse kontrolli ja auditivõimekuse arendamist ning läbipaistvuse suurendamist ja üldsuse teabele juurdepääsu parandamist. Esimese lõigu punktis c osutatud üldise või sektoripõhise eelarvetoetuse väljamaksmise tingimuseks on rahuldavad edusammud asjaomase partnerriigiga kokkulepitud eesmärkide saavutamisel.

3. Üksus, kellele on tehtud ülesandeks rakendada lõike 1 punktis e osutatud rahastamisvahendeid, täidab määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 nõudeid ning järgib liidu vahendite kasutamise ja sellekohase aruandlusega seonduvaid liidu eesmärke, standardeid, poliitikameetmeid ja parimaid tavasid.

Nimetatud rahastamisvahendeid võib rakendamise ja aruandluse eesmärgil rahastuteks rühmitada.

Kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012 võib liidu rahalist abi anda ka toetusena rahvusvahelistele, piirkondlikele või riiklikele fondidele, näiteks fondidele, mille on loonud või mida haldavad EIP, liikmesriigid või partnerriigid ja -piirkonnad või rahvusvahelised organisatsioonid, et suurendada mitme rahastaja poolset ühisrahastamist, või mille on rajanud üks või mitu rahastajat projektide ühiseks rakendamiseks.

4. Vajaduse korral edendatakse liidu finantsasutuste vastastikust juurdepääsu muude organisatsioonide poolt loodud finantsinstrumentidele.

5. Lõikes 1 osutatud liidu rahalise abi andmise korral võtab komisjon, kui see on asjakohane, kõik vajalikud meetmed liidu rahalise toetuse nähtavuse tagamiseks. Need meetmed hõlmavad nähtavusega seonduvate nõuete kehtestamist liidu rahaliste vahendite saajate suhtes, välja arvatud põhjendatud juhtudel. Komisjon vastutab nende nõuete saajatepoolse täitmise seire eest.
6. Kõik ühe rahastamisvahendi raames tekkinud tulud eraldatakse kõnealusele rahastamisvahendile sihtotstarbelise sisetuluna. Komisjon analüüsib iga viie aasta tagant olemasolevate rahastamisvahendite panust liidu eesmärkide saavutamisse ja nende rahastamisvahendite tõhusust.
7. Nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 966/2012, rakendab liidu rahalist abi komisjon kas otse oma talituste, liidu delegatsioonide ja rakendusametite kaudu, koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise kaudu, või kaudselt, tehes eelarve täitmise määruses (EL, Euratom) nr 966/2012 loetletud üksuste ülesandeks. Nimetatud üksused tagavad järjepidevuse liidu välispoliitikaga ja võivad anda eelarve täitmisega seotud ülesanded muudele üksustele komisjonile kohaldatavate tingimustega samaväärsetel tingimustel.

Nad täidavad igal aastal määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 60 lõike 5 kohased kohustused. Auditiarvamus, kui see on nõutav, esitatakse ühe kuu jooksul alates aruande ja liidu vahendite haldaja kinnituse esitamisest ning seda võetakse komisjoni kinnituses arvesse.

Määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktis ii osutatud rahvusvahelised organisatsioonid ja nimetatud määruse artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktides v ja vi osutatud liikmesriikide asutused, kellele komisjon on delegeerinud eelarve täitmise seotud ülesandeid, võivad samuti delegeerida eelarve täitmise seotud ülesandeid sobiva tegutsemis- ja finantssuutlikkusega mittetulundusühendustele komisjoni suhtes kohaldatavate tingimustega samaväärsetel tingimustel.

Määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 60 lõikes 2 sätestatud kriteeriume täitvaid üksusi käsitatakse finantsmääruse artiklis 139 osutatud valikukriteeriumitele vastavaks.

8. Käesoleva artikli lõikes 1 ning artikli 6 lõikes 1 viidatud rahastamisliikide ning käesoleva artikli lõikes 3 osutatud rakendusmeetodite valimisel lähtutakse sellest, kas nende kaudu on võimalik saavutada konkreetseid meetme eesmärke, ja nende võimest tulemusi saavutada, võttes eelkõige arvesse kontrollimisega seotud kulusid, halduskoormust ja ennustatud mittevastavuste riski. Toetuste puhul kaalutakse selle raames ühekordsete maksete, kindlasummaliste maksete ja ühikukulude astmestiku kasutamist.
9. Rahastamisvahendite alusel rahastatavaid meetmeid võib rakendada paralleelse või ühise kaasrahastamise teel.

Paralleelse kaasrahastamise korral jagatakse meede mitmeks selgelt eristatavaks osaks, millest igaüht rahastab erinev kaasrahastav partner nii, et rahastamise lõppkasutust on alati võimalik kindlaks teha.

Ühise kaasrahastamise puhul jaotatakse meetme kogukulud kaasrahastavate partnerite vahel ning vahendid ühendatakse nii, et meetme konkreetsete tegevuste rahastamisallikat ei ole hiljem enam võimalik kindlaks teha. Sellisel juhul järgitakse määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 35 sätestatud toetus- ja hankelepingute tagantjärele avalikustamise puhul selle volitatud üksuse eeskirju, kellele eelarve täitmisega seotud ülesanded on delegeeritud, kui sellised eeskirjad on olemas.

10. Käesoleva artikli lõikes 1 või artikli 6 lõikes 1 osutatud rahastamisliike kasutades võib liidu ja tema partnerite koostöö toimuda muu hulgas järgmises vormis:
- a) kolmepoolsed kokkulepped, mille kaudu liit koordineerib partnerriigile või -piirkonnale antavat abi kolmandate riikidega;
 - b) halduskoostöö meetmed, näiteks liikmesriigi ja partnerriigi või -piirkonna avalike asutuste, kohalike asutuste, riigiasutuste või avalikke teenuseid osutavate eraõiguslike üksuste vaheline mestimine, samuti liikmesriikide lähetatud avaliku sektori eksperte ning nende piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi kaasavad koostöömeetmed;
 - c) toetus avaliku ja erasektori partnerluse loomiseks ja haldamiseks vajalike kulude rahastamiseks;
 - d) valdkondlikku poliitikat toetavad programmid, millega liit toetab partnerriigi valdkondlikke programme;

- e) Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi ja IPA II puhul riikide liidu programmides ja ametites osalemise kulude katmine;
 - f) intressitoetused;
 - g) rahastamine liidu asutustele toetuste andmise kaudu.
11. Kui komisjon töötab koos abisaajariikide sidusrühmadega, võtab ta rahastamise viisi, osaluse liigi, toetuse andmise korra ja toetuste haldamise sätete kindlaksmääramisel arvesse nende sidusrühmade iseärasusi, sealhulgas vajadusi ja konteksti, eesmärgiga jõuda võimalikult paljude selliste sidusrühmadeni ja reageerida nende vajadustele kõige paremini. Julgustatakse erikorra, näiteks partnerluslepingute, alltoetuste lubamise, otserahastamise või piiratud rahastamiskõlblikkusega pakkumiskutsete või ühekordsete maksete kasutamist vastavalt määrusele (EL, Euratom) nr 966/2012.
12. Liit kasutab ja jagab partnerriikidele üleminekuks ja reformiks antava toetuse raames oma liikmesriikide üleminekukogemusi ning saadud õppetunde, juhul kui see on asjakohane.

Artikkel 5

Maksud, tollimaksud ja muud lõivud

Liidu abi ei tekita eriomaseid makse, tollimakse ega muid lõive ega põhjusta nende kogumist.

Vajaduse korral peetakse kolmandate riikidega läbirääkimisi asjakohaste sätete üle, et vabastada liidu rahalise abi rakendamise meetmed maksudest, tollimaksudest ja muudest lõivudest. Vastasel korral on sellised maksud, tollimaksud ja muud lõivud rahastamiskõlblikud määruses (EL, Euratom) nr 966/2012 sätestatud tingimustel.

Artikkel 6

Rahastamise erisätted

1. Lisaks käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 osutatud rahastamisviisidele võib kooskõlas määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 anda järgmiste rahastamisvahendite alusel liidu rahalist abi ka järgmist liiki rahastamisena:
 - a) arengukoostöö rahastamisvahendi ja naabruspoliitika rahastamisvahendi alusel võlakergendusena rahvusvaheliselt kokku lepitud võlakergendusprogrammide raames;
 - b) arengukoostöö rahastamisvahendi ja stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi alusel erandjuhul valdkondlike ja üldiste impordiprogrammidena, mis võivad esineda järgmisel kujul:
 - i) valdkondlikud mitterahalised impordikavad;
 - ii) valdkondlikud impordikavad, millega nähakse ette välisvaluuta vastava valdkonna impordi rahastamiseks, või
 - iii) üldised impordikavad, mis näevad ette välisvaluuta mitmesuguseid tooteid hõlmava üldimpordi rahastamiseks;

- c) EIDHRi alusel otserahastamisena järgmisel viisil:
- i) väikesed toetused inimõiguste kaitsjatele kiireloomuliste kaitsemeetmete rahastamiseks, mida antakse asjakohasel juhul ilma et selleks oleks vaja kaasrahastamist;
 - ii) toetused, mida antakse asjakohasel juhul ilma et selleks oleks vaja kaasrahastamist, meetmete rahastamiseks kõige raskemates tingimustes või olukordades, millele on osutatud määruse (EL) nr .../... * artikli 2 lõikes 4, kui konkursikutse avaldamine ei ole asjakohane. Niisugused toetused ei tohi olla suuremad kui 1 000 000 eurot ja nende kestus ei ületa 18 kuud, mida võib pikendada veel 12 kuu võrra juhul, kui nende rakendamine on seotud objektiivsete ja ettenägematute takistustega;
 - iii) toetused ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroole ja Euroopa ülikoolidevahelisele inimõiguste ja demokratiseerimise edendamise keskusele, mis pakub Euroopa inimõiguste ja demokratiseerimise valdkonna magistriprogrammi ja ELi–ÜRO stipendiumiprogrammi, ning sellega seotud ülikoolide võrgustikule, mis pakuvad kraadiõpet inimõiguste valdkonnas, sealhulgas stipendiume kolmandate riikide üliõpilastele ja inimõiguste kaitsjatele.

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 129/13 (2011/0412 (COD)) sisalduva määruse number.

2. Euroopa naabruspoliitika ja IPA II rahastamisvahendi alusel viiakse piiriülese koostöö programme ellu kasutades eelkõige eelarve täitmist koostöös liikmesriikidega või kaudset eelarve täitmist koos kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega. Üksikasjalikud eeskirjad sätestatakse määruse (EL) nr .../...^{*} ja määruse (EL) nr .../...^{**} alusel vastu võetud rakendusaktides.

3. Komisjon võib vastu võtta mitmeaastased tegevusprogrammid:

- a) kuni kolmeks aastaks korduvate meetmete korral;
- b) kuni seitsmeks aastaks IPA II korral.

Mitmeaastased kohustused peavad sisaldama sätteid, mis osutavad sellele, et muude kui algse kohustuse võtmise aasta puhul on kohustused hinnangulised ja sõltuvad tulevastest liidu iga-aastastest eelarvetest.

4. Euroopa naabruspoliitika ja IPA II rahastamisvahendi alusel võetavate rohkem kui üht eelarveaastat hõlmavate meetmete puhul võib eelarvelised kulukohustused jaotada mitme eelarveaasta peale.

Kui kohaldatavate eeskirjadega ei ole ette nähtud teisiti, vabastab komisjon sellisel juhul automaatselt kõik need programmi eelarvelised kulukohustused, mida ei ole kasutatud eel- või vahemaksete tegemiseks või mille kohta volitatud üksus ei ole esitanud tõendatud kuluaruannet või maksetaotlust eelarveliste kulukohustuste aastale järgneva viienda aasta 31. detsembriks.

* Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 126/13 (2011/0405 (COD)) sisalduva määruse number.

** Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)) sisalduva määruse number.

5. IPA II alusel toimuva piiriülese koostöö eeskirjad, mille puhul kasutatakse eelarve täitmist koostöös liikmesriikidega, peavad olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1303/2013¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1299/2013² esitatud eeskirjadega.

Artikkel 7

Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon võtab vajalikud meetmed tagamaks, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuse, korrupsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse eest ennetavate meetmetega, tõhusate kontrollidega ning juhul, kui avastatakse eeskirjade eiramise juhtumeid, alusetult väljamakstud summade sissenõudmise või, kui see on asjakohane, tagastamisega ning vajaduse korral tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate haldus- ja rahaliste karistustega.
2. Komisjonil või selle esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida või rahvusvaheliste organisatsioonide puhul kooskõlas asjaomaste organisatsioonidega saavutatud kokkulepetega kontrollida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, kellele on tehtud liidu vahenditest väljamakseid käesoleva määruse alusel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1299/2013 erisätete kohta, milles käsitletakse Euroopa Regionaalarengu Fondist toetuse andmist seoses eesmärgiga „Euroopa territoriaalne koostöö” (ELT L 347, 20.12.2013, lk 259).

3. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib teostada juurdlust, sealhulgas kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2013. aasta määruses (EL, Euratom) nr 883/2013¹ ning nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96² sätestatud sätetele ja menetlustele, et teha kindlaks, kas käesoleva määruse alusel rahastatud toetuslepingu, toetuse andmise otsuse või lepinguga seoses esineb pettust, korruptsiooni või mis tahes muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.
4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, peavad käesoleva määruse rakendamise tulenevad kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud koostöökokkulepped, lepingud, toetuslepingud ja toetuse andmise otsused sisaldama sätteid, millega antakse komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile sõnaselge õigus viia vastavalt oma pädevusele läbi selliseid auditeid, kohapealseid kontrole ja inspekteerimist.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

² Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

III JAOTIS

EESKIRJAD KODAKONDSUSE KOHTA

JA PÄRITOLUREEGLID SEOSSES RIIGIHANGETE, TOETUSTE

JA MUUDE ABI MÄÄRAMISE MENETLUSTEGA

Artikkel 8

Ühised eeskirjad

1. Käesoleva määruse alusel kolmandate isikute heaks rahastatavate meetmetega seotud hankelepingute, toetuste ja muu abi määramise menetlustes võivad osaleda kõik füüsilised isikud, kes on käesoleva jaotise kohase kohaldatava rahastamisvahendi puhul kindlaksmääratud rahastamiskõlblike riikide kodanikud ja juriidilised isikud, kelle tegelik asukoht on kõnealuses riigis, ja rahvusvahelised organisatsioonid.

Juriidilised isikud võivad hõlmata kohaliku, riikliku, piirkondliku ja rahvusvahelise tasandi kodanikuühiskonna organisatsioone, nagu valitsusvälised mittetulunduslikud organisatsioonid ja sõltumatud poliitilised fondid, kogukondlikud organisatsioonid ning erasektori mittetulundusühingud, institutsioonid ja organisatsioonid, ja nende võrgustikud.
2. Meetmete puhul, mida kaasrahastatakse ühiselt koos partneri või muu doonoriga või mida rakendatakse koostöös liikmesriigiga toimuva eelarve täitmise kaudu või komisjoni asutatud usaldusfondi kaudu, on riigid, kes on rahastamiskõlblikud selle partneri, muu doonori või liikmesriigi eeskirjade alusel või kes on kindlaks määratud nimetatud usaldusfondi asutamisaktis, samuti rahastamiskõlblikud.

Meetmete puhul, mida rakendatakse kaudse eelarve täitmise raames mõne määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktides ii kuni viii loetletud kategooriasse kuuluva volitatud üksuse kaudu, on samuti rahastamiskõlblikud riigid, kes on rahastamiskõlblikud asjaomase üksuse eeskirjade alusel.

3. Meetmete puhul, mida rahastatakse ühest rahastamisvahendist ja lisaks sellele veel mõnest liidu välistegevuse rahastamisvahendist, sealhulgas Euroopa Arengufondist, käsitatakse asjaomase rahastamisvahendi alusel kindlaksmääratud riike kõnealuse meetme jaoks rahastamiskõblikena.

Ülemaailmset, piirkondlikku või piiriülest laadi meetmete puhul, mida rahastatakse ühest rahastamisvahendist, võib asjaomase meetmega hõlmatud riike, territooriume ja piirkondi käsitada kõnealuse meetme jaoks rahastamiskõblikena.

4. Kõik käesoleva määruse alusel rahastatavate hankelepingute või toetuslepingute alusel ostetud asjad peavad pärinema mõnest rahastamiskõblikust riigist. Need võivad siiski pärineda muust riigist, kui asjade ostusumma ei ületa konkurentsipõhise läbirääkimistega menetluse kasutamise piirmäära. Käesoleva määruse kohaldamisel vastab mõiste „pärima” nõukogu määruse (EMÜ) nr 2913/92¹ artiklites 23 ja 24 ja muudes mittedooduspäritolu reguleerivates liidu seadusandlikes aktides esitatud määratlustele.
5. Käesoleva jaotise sätteid ei kohaldata ja need ei tekita kodakondsusega seotud piiranguid füüsiliste isikute suhtes, kes töötavad rahastamiskõbliku töövõtja või, kui see on asjakohane, alltöövõtja juures või on sõlminud temaga muu seadusliku lepingu.

¹ Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, 19.12.1992, lk 1).

6. Kui määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 näeb ette lepingu sõlmimise ühe pakkumuse alusel, tuleks kohalike võimekuste, turgude ja ostude edendamiseks eelistada kohalikke ja piirkondlikke töövõtjaid. Muudel juhtudel edendatakse kohalike ja piirkondlike töövõtjate osalemist kooskõlas nimetatud määruse asjaomaste sätetega.
7. Käesolevas jaotises sätestatud rahastamiskõlblikkust võib piirata taotlejate kodakondsuse, geograafilise asukoha või liigi põhjal, kui piirang on vajalik meetme spetsiifilise laadi ja eesmärgi tõttu ning see on vajalik meetme tõhusaks rakendamiseks. Sellised piirangud võivad kehtida eelkõige hankemenetluses osalemise kohta piiriülese koostöö meetmete puhul.
8. Füüsilised ja juriidilised isikud, kellega on sõlmitud leping, järgivad asjaomaseid keskkonnaalaseid õigusakte, sealhulgas mitmepoolseid keskkonnalepinguid ja rahvusvahelisel tasandil kokkulepitud tööõiguse põhireegleid¹.

Artikkel 9

Rahastamiskõlblikkus arengukoostöö rahastamisvahendi, Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi ja partnerluse rahastamisvahendi koostöökaks kolmandate riikidega kohaselt

1. Arengukoostöö rahastamisvahendi, Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi ja partnerluse rahastamisvahendi alusel on rahastamiskõlblikud järgmistest riikidest pärit pakkujad, taotlejad ja kandidaadid:
 - a) liikmesriigid, määruse (EL) nr .../...^{*} I lisas loetletud abisaajad ning Euroopa Majanduspiirkonna lepingu pooled;

¹ Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) tööõiguse põhireeglid, konventsioonid ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste kohta, sunniviisilise ja kohustusliku töö kaotamise kohta, töö saamisel ja kutsealale pääsemisel diskrimineerimise kaotamise kohta ning laste tööjõu kasutamise kaotamise kohta.

^{*} Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)) sisalduva määruse number.

- b) Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi puhul sellega hõlmatud partnerriigid ja Venemaa Föderatsioon, kui asjaomane menetlus toimub mitme riigi ja piiriülese koostöö programmide raames, kus ta osaleb;
- c) OECD arenguabi komitee poolt avaldatud ametliku arenguabi saajate nimekirjas („ametliku arenguabi saajate nimekiri”) olevad arengumaad ja territooriumid, mis ei kuulu G20 riikide hulka, ning nõukogu otsuse 2001/822/EÜ¹ reguleerimisalasse kuuluvad ülemeremaad ja -territooriumid;
- d) ametliku arenguabi saajate nimekirjas olevad arengumaad, mis kuuluvad G20 riikide hulka, ning muud riigid ja territooriumid, kui nad saavad käesoleva artikliga hõlmatud vahendite alusel abi liidu rahastatavatest meetmetest;
- e) riigid, mille puhul komisjon on kehtestanud vastastikuse juurdepääsu välisabile. Vastastikuse juurdepääsu võib vähemalt ühe aasta pikkuseks piiratud ajaks anda juhul, kui riik loeb võrdsetel tingimustel rahastamiskõlblikuks liidust pärit üksused ja käesoleva artikliga hõlmatud rahastamisvahendite alusel rahastamiskõlblikud üksused. Komisjon teeb otsuse vastastikuse juurdepääsu ja selle kestuse kohta kooskõlas artikli 15 lõikes 2 viidatud nõuandemenetlusega, olles eelnevalt pidanud nõu asjaomase abisaajariigi või asjaomaste abisaajariikidega, ning
- f) OECD liikmesriigid lepingute puhul, mida rakendatakse ametliku arenguabi saajate nimekirjas olevas vähim arenenud riigis või suure võlakoormaga vaeses riigis.

¹ Nõukogu 27. novembri 2001. aasta otsus 2001/822/EÜ ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Ühendusega (Ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise otsus) (EÜT L 314, 30.11.2001, lk 1).

2. Komisjon võib käsitada rahastamiskõlblikena mitterahastamiskõlblikest riikidest pärit pakkujaid, taotlejaid ja kandidaate või mitterahastamiskõlbliku päritoluga asju juhul, kui:
- a) sellistel riikidel on abisaajate naaberriikidega traditsioonilised majandus-, kaubandus- või geograafilised sidemed või
 - b) esineb pakiline vajadus toodete ja teenuste järele asjaomaste riikide turul, tooted ja teenused ei ole seal kättesaadavad või muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui rahastamiskõlblikkuse eeskirjade kohaldamine muudaks projekti, programmi või meetme elluviimise võimatuks või ülemäära raskeks.
3. Koostöös liikmesriigiga toimuva eelarve täitmise raames rakendatavate meetmete puhul on asjaomasel liikmesriigil, kellele komisjon on delegeerinud rakendusülesanded, õigus käsitada komisjoni nimel rahastamiskõlblikuna mitterahastamiskõlblikest riikidest pärit pakkujaid, taotlejaid ja kandidaate, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 2, ning mitterahastamiskõlbliku päritoluga tooteid, nagu on osutatud artikli 8 lõikes 4.

Artikkel 10

Rahastamiskõlblikkus IPA II alusel

1. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA II) alusel on rahastamiskõlblikud järgmistest riikidest pärit pakkujad, taotlejad ja kandidaadid:
 - a) liikmesriigid, määruse (EL) nr .../...^{*} I lisas loetletud abisaajad, Euroopa Majanduspiirkonna lepingu pooled ning Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendiga hõlmatud partnerriigid ning
 - b) riigid, kelle puhul komisjon on kehtestanud vastastikuse juurdepääsu välisabile artikli 9 lõike 1 punktis e sätestatud tingimustel.
2. Komisjon võib käsitada rahastamiskõlblikena mitterahastamiskõlblikest riikidest pärit pakkujaid, taotlejaid ja kandidaate või mitterahastamiskõlbliku päritoluga tooteid juhul, kui esineb hädaolukord või tooted ja teenused ei ole asjaomaste riikide turul kättesaadavad, või muudel põhjendatud juhtudel, kui rahastamiskõlblikkuse eeskirjade kohaldamine muudaks projekti, programmi või meetme elluviimise võimatuks või ülemäära raskeks.
3. Koostöös liikmesriigiga toimuva eelarve täitmise raames rakendatavate meetmete puhul on asjaomasel liikmesriigil, kellele komisjon on delegeerinud rakendusülesanded, õigus käsitada komisjoni nimel rahastamiskõlblikuna mitterahastamiskõlblikest riikidest pärit pakkujaid, taotlejaid ja kandidaate, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 2, ning mitterahastamiskõlbliku päritoluga tooteid, nagu on osutatud artikli 8 lõikes 4.

^{*} Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)) sisalduva määruse number.

Artikkel 11

Rahastamiskõlblikkus EIDHRi ning stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi alusel

1. Ilma et see piiraks artikli 8 lõikes 7 sätestatud meetme laadi ja eesmärkidega kaasnevaid piiranguid, on hankelepingute või toetuste määramise menetluses osalemine ja ekspertide töölevõtmine EIDHRi ning stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi raames võimalik piiranguteta.
2. EIDHRi raames on artikli 4 lõigete 1, 2 ja 3 ning artikli 6 lõike 1 punkti c kohaselt rahastamiskõlblikud järgmised üksused ja osalejad:
 - a) kohaliku, riikliku, piirkondliku ja rahvusvahelise tasandi kodanikuühiskonna organisatsioonid, sh valitsusvälised mittetulunduslikud organisatsioonid ja sõltumatud poliitilised fondid, kogukondlikud organisatsioonid ning erasektori mittetulundusühingud, institutsioonid ja organisatsioonid, ja nende võrgustikud;
 - b) kohaliku, riikliku, piirkondliku ja rahvusvahelise tasandi avaliku sektori mittetulundusühingud, institutsioonid ja organisatsioonid ning võrgustikud;
 - c) riiklikud, piirkondlikud ja rahvusvahelised parlamentaarsed organid, kui see on vajalik EIDHRi eesmärkide saavutamiseks ja juhul kui kavandatavat meetet ei ole võimalik rahastada mõne muu rahastamisvahendi raames;
 - d) rahvusvahelised ja piirkondlikud valitsustevahelised organisatsioonid;

- e) füüsilised isikud, üksused, mis ei ole juriidilised isikud, ning põhjendatud erandjuhtudel muud üksused ja osalejad, keda ei ole nimetatud käesolevas lõikes, juhul kui see on EIDHRI eesmärkide saavutamiseks vajalik.

Artikkel 12

Meetmete järelevalve ja hindamine

1. Komisjon seirab oma meetmeid regulaarselt ja vaatab läbi oodatavate tulemuste saavutamisel tehtud edusammud, sealhulgas väljundid ja tagajärjed. Komisjon viib ka läbi oma valdkondlike poliitikate ning meetmete mõju ja tulemuslikkuse hindamise ja programmitöö tõhususe hindamise, kasutades selleks vajaduse korral sõltumatut välishindamist. Euroopa Parlamendi või nõukogu ettepanekuid sõltumatute välishindamiste läbiviimiseks võetakse nõuetekohaselt arvesse. Hindamised peaksid tuginema OECD arenguabi komitee hea tava põhimõtetele ning püüdma teha kindlaks, kas konkreetsed eesmärgid on täidetud, võttes juhul, kui see on asjakohane, arvesse soolist võrdõiguslikkust, ja sõnastada soovitusi edasise tegevuse parandamiseks. Hindamised viiakse läbi eelnevalt kindlaks määratud selgete, läbipaistvate ning vajaduse korral riigipõhiste ja mõõdetavate näitajate alusel.
2. Komisjon saadab oma hindamisaruanded artiklis 16 osutatud asjakohase komitee kaudu Euroopa Parlamendile, nõukogule ja liikmesriikidele. Konkreetseid hindamisi võib liikmesriikide taotlusel arutada kõnealuses komitees. Arutelude tulemusi võetakse arvesse programmide kavandamisel ja vahendite eraldamisel.

3. Komisjon kaasab käesoleva määruse alusel antava liidu abi hindamise etappi sobilikus ulatuses kõik asjaomased sidusrühmad, ning võib, kui see on asjakohane, viia läbi ühiseid hindamisi liikmesriikidega ja arengupartneritega.
4. Artiklis 13 nimetatud aruandes kajastatakse peamisi saadud õppetunde ja varasemate aastate hindamistes toodud soovitude järelmeetmeid.

IV JAOTIS

MUUD ÜHISED SÄTTED

Artikkel 13

Iga-aastane aruanne

1. Komisjon hindab liidu välistegevusega seotud rahalise abi meetmete rakendamisel tehtud edusamme ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule alates 2015. aastast iga-aastase aruande iga määruse eesmärkide saavutamise kohta, tuginedes näitajatele, millega mõõdetakse saadud tulemusi ja asjaomase rahastamisvahendi tõhusust. Aruanne esitatakse ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

2. Iga-aastane aruanne sisaldab teavet eelmisel aastal rahastatud meetmete, järelevalve ja hindamise tulemuste ning asjaomaste partnerite kaasamise kohta, samuti eelarveliste kulukohustuste ja maksete eraldiste täitmise kohta riigi, piirkonna ja koostöövaldkonna kaupa. Selles hinnatakse liidu rahalise abi tulemusi, kasutades võimaluse korral konkreetseid ja mõõdetavaid näitajaid abi rolli kohta rahastamisvahendite eesmärkide saavutamisel. Kui see on võimalik ja asjakohane, hinnatakse arengukoostöö puhul aruandes ka abi tõhususe põhimõtete järgimist, sealhulgas uuenduslike finantsinstrumentide puhul.
3. 2021. aastal koostatav aastaaruanne sisaldab aastaid 2014–2020 käsitlevatest aastaaruannetest saadud konsolideeritud teavet kogu käesoleva määrusega reguleeritud rahastamise, sealhulgas sihtotstarbelise välistulu ja usaldusfondidele makstava toetuse kohta ning selles esitatakse kulutuste jaotus abisaajariikide, rahastamisvahendite, kulukohustuste ja maksete kaupa.

Artikkel 14

Kliimameetmed ja bioloogilise mitmekesisusega seotud kulutused

Igal aastal hinnatakse kliimameetmete ja bioloogilise mitmekesisusega seotud kogukulutusi vastu võetud suunava programmitöö dokumentide põhjal. Rahastamisvahendite raames eraldatud rahaliste vahendite suhtes kohaldatakse OECD metoodikal põhinevat iga-aastast jälgimissüsteemi (nn Rio markerid), välistamata kättesaadavuse korral täpsemate metoodikate kasutamist, mis on integreeritud liidu programmide tulemusjuhtimise olemasolevatesse meetoditesse, et kvantifitseerida hindamistes ja iga-aastases aruandes kliimameetmete ja bioloogilise mitmekesisusega seotud kulutusi artikli 2 lõikes 1 viidatud tegevusprogrammide, üksikmeetmete ja erimeetmete tasandil.

Artikkel 15

Sidusrühmade kaasamine abisaajariikides

Kui see on võimalik ja asjakohane, tagab komisjon, et rakendamisprotsessi puhul konsulteeritakse nõuetekohaselt abisaajariikide asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike ametivõimudega või et nendega on nõuetekohaselt konsulteeritud ning et asjakohane teave on neile õigel ajal kättesaadav, et neil oleks selles protsessis oluline roll.

V JAOTIS

LÖPPSÄTTED

Artikkel 16

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistavad rahastamisvahendite alusel loodud komiteed. Nimetatud komiteed on komiteed määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Kui komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse teel, siis lõpetatakse kõnealune menetlus ilma tulemusteta, kui arvamuse esitamise tähtaja jooksul komitee eesistuja niimoodi otsustab või kui seda nõutakse komitee liikmete lihthälteenamusega.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse teel, siis lõpetatakse kõnealune menetlus ilma tulemusteta, kui arvamuse esitamise tähtaja jooksul komitee eesistuja niimoodi otsustab või kui seda nõutakse komitee liikmete lihthälteenamusega.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes nimetatud määruse artikliga 5.

Vastuvõetud otsus kehtib vastuvõetud või muudetud dokumendi, tegevusprogrammi või meetme kehtivusaja jooksul.

5. EIPd käsitlevate küsimuste korral võtab komitee toimingutest osa EIP vaatleja.

Artikkel 17

Vahearuanne ja rahastamisvahendite hindamine

1. Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembril 2017 vahearuanne iga rahastamisvahendi ja käesoleva määruse rakendamise kohta. Vahearuanne hõlmab ajavahemikku 1. jaanuar 2014 kuni 30. juuni 2017 ning keskendub iga rahastamisvahendi eesmärkide saavutamisele, tuginedes näitajatele, millega mõõdetakse saadud tulemusi ja rahastamisvahendite tõhusust.

Iga rahastamisvahendi eesmärkide saavutamiseks käsitletakse aruandes lisaks iga rahastamisvahendi lisaväärtust, lihtsustamise võimalusi, sisemist ja välist ühtsust, sealhulgas rahastamisvahendite vahelist täiendavust ja koostoimet, kõikide eesmärkide jätkuvat asjakohasust ning meetmete panust liidu järjepidevasse välistegevusse ja, kui see on asjakohane, aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvuga seotud liidu prioriteetide rakendamisse. Aruandes võetakse arvesse kõiki rahastamisvahendite pikaajalise mõju hindamise järeldusi ja tulemusi. Samuti antakse selles teavet eraldatavate vahendite avaldatava võimendava toime kohta iga rahastamisvahendi puhul.

Aruande koostamise konkreetne eesmärk on parandada liidu abi rakendamist. Selles antakse teavet rahastamisvahendite alusel rakendatud meetmeliikide pikendamise, muutmise või peatamise otsuste kohta.

Aruanne sisaldab ka asjakohastest aastaaruannetest saadud konsolideeritud teavet kogu käesoleva määrusega reguleeritud rahastamise, sealhulgas sihtotstarbelise välistulu ja liidu usaldusfondidele makstava toetuse kohta ning selles esitatakse kulutuste jaotus abisaajariikide, rahastamisvahendite, kulukohustuste ja maksete kaupa.

Komisjon koostab ajavahemikku 2014–2020 käsitleva lõpliku hindamisaruande järgmise rahastamisperioodi vahepealse läbivaatamise raames.

2. Lõike 1 esimeses lõigus osutatud vahearuanne esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule, lisades sellele vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud rahastamisvahendites ja käesolevas määruses vajalike muudatuste tegemiseks.

3. Eesmärkide saavutamise ulatuse hindamisel võetakse aluseks näitajate väärtus 1. jaanuaril 2014.
4. Komisjon palub partnerriikidel vastavalt abi tõhususega seotud rahvusvahelistele kohustustele esitada kõik andmed ja kogu teabe, mis võimaldaksid asjaomaseid meetmeid kontrollida ja hinnata.
5. Rahastamisvahendite tulemusi, mõju ja selle järjepidevust pikaajalises perspektiivis hinnatakse kooskõlas asjaomasel ajal kohaldatavate järelevalvet, hindamist ja aruandlust käsitlevate eeskirjade ja menetlustega.

Artikkel 18

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja